

uměti tak, že takto může zůstavitel udělit neodvolatelnou plnou moc a obcházeti zákonné předpisy o zachování formálních náležitostí při posledním pořízení (srov. rozhodnutí Glaser-Unger n. ř. č. 1208).

Že tu nešlo o darování mezi živými ve smyslu §§ 938 až 955 obč. zák., dovedl již správně napadený rozsudek, k jehož důvodům se dovolatelka odkazuje.

Čís. 16711.

Vzájemné nároky na náhradu škody, vzniklé ze střetnutí se provozů podrobených povinné odpovědnosti (§ 3, odst. 1, autom. zák. č. 162/1908 ř. z.), řídí se vždy podle obecného práva občanského (§ 3, odst. 3, uved. zák.), ať jde o škodu přímou, či o škodu nepřímou. Takovýmto nárokem jest i nárok vlastnice motorového vozidla, které sama řídila, proti dráze, vyvozovaný z usmrcení jejího ve vozidle spolujedoucího manžela (§ 1327 obč. zák.) při srážce s vlakem.

(Rozh. ze dne 16. února 1938, Rv I 2369/36.)

Srov. rozh. č. 10034 Sb. n. s.

Dne 19. července 1934 se na křižovatce cesty vedoucí od B-L. k B-H. se železniční tratí vedoucí z P. do T. v kilometru 5.5 srazil osobní automobil řízený žalobkyní s motorovým vlakem a při srážce žalobkynin manžel František K. byl smrtelně zraněn a krátce potom zemřel. Tvrdíc, že usmrcením manžela, jenž byl obchodníkem, jí vznikla škoda, domáhá se na žalovaném Československém státě zaplacení 10.389 Kč 45 h, omezených na 6.648 Kč 35 h, a placení důchodu 1.500 Kč měsíčně. Soud prvního stolu uznal zčásti podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Především je řešiti otázku, zda jest v souzené věci užití zákona o odpovědnosti železnic, či se zřením na střetnutí se vlakem s motorovým vozidlem předpisů o náhradě škody podle občanského práva. Předpisy zákona č. 27/1869 a 142/1902 ř. z. a zákona č. 162/1908 ř. z. o odpovědnosti ze zákona se nevztahují na vzájemné nároky na náhradu z poškození povinných nebo jejich věcí, jež vzniknou z jedné a téže škodlivé události, a nerozlišuje se, zda událost ta vznikla z provozu motorového vozidla samého, nebo při setkání se provozů motorových vozidel navzájem nebo s provozy podniků, jež podléhají povinné odpovědnosti podle zák. č. 27/1869 ř. z. a č. 147/1902 ř. z. Nároky na náhradu škody se ve všech uvedených případech řídí podle obecného práva občanského. V souzeném případě jde o srážku železničního motorového vozu s automobilem, jež vedla ke smrti žalobkynina manžela Františka K. Ten nebyl ani řidičem, ani vlastníkem automobilu, v němž seděl, nýbrž vlastníci a řidičkou byla žalobkyně. Františka K. jest tudíž pokládati za »třetího«, jemuž byla způsobena škoda, totiž smrt ze střetnutí obou provozů, podrobených povinné odpověd-

nosti, totiž automobilu a železnice. František K. resp. jeho pozůstalí mohou se podle § 3 autom. zák. domáhati nároku na náhradu škody proti každému k náhradě povinnému podle toho zákona, který je podle povahy provozu toho, kdo jest žalován, rozhodující pro jeho povinnou odpovědnost. V souzené věci je to náhodou pozůstalá vdova usmrcené třetí osoby, které přísluší k usmrcení manžela nárok na náhradu škody podle § 1327 obč. zák., a domáhá se ho na dráze jedna a táž osoba, která byla vlastnící a řidičkou automobilu, který tu spolupůsobil. Tím však nepozbývá svého nároku na náhradu podle § 1327 obč. zák. a důkazní privilegium podle zákona o odpovědnosti železnice. Proto nelze posuzovati otázku náhradního nároku, o tu nějž jde, pouze podle občanského práva. O d v o l a c í s o u d zamítl zcela žalobu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V souzeném případě jde o srážku automobilu, patřícího žalobkyni, s vlakem na nechráněném železničním přejezdu. Žalobkyně v době srážky automobil sama řídila. Žalobkyně se nedomáhá nároku na náhradu přímé škody, způsobené jí z jejího vlastního poranění nebo z poškození jejího automobilu, nýbrž se domáhá náhrady nepřímé škody podle § 1327 obč. zák., která jí vzešla ze smrti jejího manžela důsledkem jeho smrtelného zranění při oné srážce, protože prý jí tím ušlo výživné a protože musila hraditi útraty manželova pohřbu.

Jde tedy o to, zda náhradní nárok žalobkyně, který výslovně opřela o ustanovení zákona o odpovědnosti železnic č. 27/1869 ř. z., jest posuzovati podle ustanovení posledního odstavce § 3 autom. zák., či podle ustanovení odst. 1 a 3 § 3 autom. zák. a tedy podle předpisů práva občanského.

Žalobkyni nelze při posuzování jejího uplatněného nároku pokládati za osobu třetí s hlediska § 3, odst. 4; autom. zák., neboť v době škodné události byla majitelkou a nemohla-li by jakožto majitelka a řidička auta uplatniti svůj přímý nárok z náhrady škody podle § 1 autom. zák. proti žalovanému vzhledem k ustanovení odst. 3 § 3 autom. zák., nýbrž jen podle práva občanského, nemůže tak činiti ani v příčině nároku na náhradu nepřímé škody s hlediska § 1327 obč. zák. V rozhodnutí č. 10034 Sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, bylo ostatně vyloženo, že ustanovení § 3 autom. zák. jest rozuměti tak, že se vzájemné nároky na náhradu škody, vzniklé ze střetnutí se provozů podrobených povinnému ručení, řídí podle obecného práva občanského. Pro posouzení domáhaného žalobního nároku proti žalované dráze nemají tudíž významu ustanovení zákona o odpovědnosti železnice č. 27/1869 ř. z., nýbrž předpisy práva občanského, a bylo proto na žalobkyni, aby tvrdila a dokázala zavinění žalované dráhy. V tom směru spatřovala žalobkyně v žalobě zavinění dráhy v tom, že u přejezdu nebylo výstraž-

ných tabulek, že vlak nedával výstražné znamení, aspoň že je nebylo slyšeti, a že na tak nebezpečném přejezdu nebyly zábrany.

Nižšími soudy bylo však zjištěno, že v souzeném případě jde o přejezd na místní dráze, že vlak dával výstražné znamení a že na přejezdu jsou výstražné tabulky umístěny.

Spatřuje-li žalobkyně v dovolání provinění dráhy už jen v tom, že přejezd nebyl opatřen závorami, ač prý jde o nebezpečný přejezd a ač dráha si toho byla vědoma, ať dala svolení ke stavbě silnice přes trať, až když okres T. jí dal ujištění, že jí odpovídá za všechny škody na přejezdu se sběhnuvší, tedy při tom přehlíží, že jde o místní dráhu. Povinnost dráhy, aby tam, kde toho vyžaduje bezpečnost obyvatelstva a majetku, učinila i taková bezpečnostní opatření, jež jí nebyla nařízena správními úřady, předpokládá v takovém případě, že dosavadní bezpečnostní opatření nedostačují ani tenkrát, jestliže osoby, jež utrpěly škodu, použily se své strany veškeré opatrnosti, jakou na nich podle § 1297 obč. zák. lze požadovati (srov. rozh. č. 11055 Sb. n. s.). V tom směru odvolací soud správně poukázal k tomu, že žalobkyně netvrdila, ani že dozorčí úřad nařídil dráze umístění závor, ani že se provozní poměry, zejména frekvence, na křižovatce od doby udělení koncese podstatně změnily a že bezpečnost obyvatelstva a majetku nutně vyžadovala zřízení zábran.

Čís. 16712.

Podmínky vydržení cizího pozemku (lesa) obcí jeho užíváním starousedlíky (rustikalisty) z důvodu § 70 čes. obec. zřiz.

Výkon soukromoprávní držby vydrženého pozemku pro obec musí býti výronem domnělého vlastnictví obce, nikoliv aktem konaným v úmyslu pouhého práva obce na užívání nebo požívání sporného pozemku a zákonní zástupci obce musí o výkonu této držby věděti a s ním býti srozuměni. To, že motiv výkonu soukromoprávní držby k vydržení pozemku tkvěl ve veřejnoprávním důvodu § 70 čes. obec. zřiz., není rozhodující.

Držba nemusí býti výhradná, pokud cizí držební úkon není vypuzením druhé strany z držby.

(Rozh. ze dne 16. února 1938, Rv I 2757/36.)

Srov. rozh. č. 2199, 4846, 7456, 6570, 12090, 6818 Sb. n. s.

Žalující obec Č., která je knihovní vlastníci pastvin č. kat. 551 a 552 v Č. a pozemku č. 642 v Č., hraničících s pozemky č. kat. 778 a 779, se na žalované obci Š. domáhá žalobou, aby bylo uznáno právem, že jest jedinou vlastníci uvedených pozemků, že žalované obci nepřísluší k nim ani k užitkům z nich užívací právo, že žalovaná obec jest po-